

LR Aplinkos ministerijai
Danui Augučiu, aplinkos viceministrui

2022-08-10
I AM raštą derinimui

Nr. 33

PASIŪLYMAI LEIDIMŲ KIRSTI MIŠKĄ IŠDAVIMO TVARKOS PAKEITIMO PROJEKTUI

Susipažinę su Aplinkos ministerijos atsiųstu susipažinti Leidimų kirsti mišką išdavimo tvarkos (toliau - Tvarkos) aprašo pakeitimo projektu, teikiame šias pastabas bei pasiūlymus tobulinimui:

1 pastaba. Teigiamai vertiname, kad reglamentavimo pakeitimo vienu tikslų yra įvardintas siekis mažinti administracinę naštą privačių miškų savininkams. Tokių vienu kartu supuolusių ekonominių, saugumo bei energetinių iššūkių nepaprastosios padėties režimu gyvenanti Lietuva dar neturėjo. Todėl labai protingas sprendimas yra atsisakyti perteklinės biurokratijos, kad paskatinti aktyviau tvarkyti ir prižiūrėti miškus. Tačiau faktiškai pakeitimais nesprenžžiama, kaip sumažinti biurokratinę naštą smulkiam miško savininkui, o ir toliau siekiama sulyginant jo atskaitomybę ir įpareigojimus su monopoline valstybine įmone VĮ „Valstybinė miškų urėdija“, valdančia apie pusę Lietuvos miškų ir galinčia pasitelkti reikalavimų išpildymui gausų specialistų būrį. Tai akivaizdus pavyzdys besikaupiančios reguliavimo naštos, kai ministerijos sumanymai specifiškai kontroliuoti valstybinių miškų valdytojo ekonominę veiklą tuo pačiu perkeliama ir privačiam sektoriui. Taipogi betikslis dar vienos institucijos - Aplinkos apsaugos departamento (AAD) - įtraukimas į Leidimų miškui kirsti išdavimo procesą iškertamo tūrio apskaitai, kuomet pagal valstybinės aplinkosaugos kontrolės pertvarkymą, AAD turėtų kontroliuoti atliktų darbų atitikimą teisės aktų reikalavimams – kad būtų išlaikyti esminiai miškų kokybinės būklės rodikliai, o leidimų kirsti mišką išdavimas yra Valstybinės miškų tarnybos (VMT) kompetencijoje.

Nelogiškas ir pertekliniai biurokratizuotas yra siūlomas reglamentavimas, kaip turėtų būti patikslinamas iškirstas medienos tūris. Privataus miško savininkams turi būti sudarytos kuo paprastesnės ir logiškesnės sąlygos atlikti medžiapjūtės darbus, o ar jie deramai atlikti – tam yra priskirtos kontroliuojančios institucijos (išsamiau- 6 pastaboje detalizuota).

Rengiant tokius pakeitimus teisėkūros reikalavimai nurodo būtinybę paskaičiuoti kaštų/naudos analizę ir įvertinimą - kiek išaugs/sumažės laiko sąnaudos leidimų išsiėmimui ir tikslinimui.

Nuosekliai ir aiškiai Tvarroje siūlome visur, kur punktas taikomas miško savininkams, nuosekliai ir įvardinti miško savininkus, o ne vien valdytojus ar naudotojus (nes kiekvienos šių kategorijų teisinis statusas yra kitas). Pavyzdžiui, 1; 13 bei 31 punktuose:

1. Leidimų kirsti mišką išdavimo tvarkos aprašas (toliau – Aprašas) reglamentuoja teisės kirsti mišką suteikimo miško **savininkams**, valdytojams ir naudotojams, įskaitant servituto turėtojus tais atvejais, kai miško kirtimas būtinas įgyvendinant servituto suteikiamas teises pagal teritorijų planavimo dokumentų sprendinius (toliau – servituto turėtojai), tvarką, jos panaikinimo atvejus ir tvarką, nustato, kaip leidimai turi būti pildomi, apskaitomi ir saugomi.
13. **Privataus miško savininkui ar valstybinio** miško valdytojui pageidaujant ir pateikus neplrynų pagrindinio miško kirtimo biržių atrėžimo dokumentus, leidimas kirsti mišką neplrynų pagrindiniu miško kirtimu vietoj suprojektuoto plynojo išduodamas netikslinant vidinės miškotvarkos projekto, jei toks pagrindinio miško kirtimo būdo pakeitimas neprieštarauja teisės aktams.
31. Pranešimą pateikti gali **privataus** miško **savininkas**, valdytojas, naudotojas arba jo įgaliotas asmuo, pateikęs notaro patvirtinto įgaliojimo kopiją. Kai miško **savininkas**, valdytojas, naudotojas – juridinis asmuo, įgaliojimą pasirašo juridinio asmens vadovas ir įgaliojimas patvirtinamas to juridinio asmens antspaudu, jeigu jis privalo antspaudą turėti. Jei žemės sklypas, kuriame numatyta vykdyti pranešime

nurodytus kirtimus, valdomas, naudojamas ir juo disponuojama bendrosios nuosavybės teise, pateikiamas vienas pranešimas, pasirašytas visų bendraturčių, arba vienas pranešimas, pasirašytas vieno bendraturčio, kuris su pranešimu pateikia visų bendraturčių raštiškus sutikimus dėl pranešime nurodytų miško kirtimų.

2 pastaba. Siūlome įvesti aiškumą ir atskirti leidimą kirsti mišką nuo pranešimo apie ketinimą kirsti mišką, nes palaipsniui jie abu tapo beveik analogiški turiniu, praktiškai išnyko tas įvesto pranešimo pirminis privalumas - supaprastinti naudojimą smulkiuose privačiose miško valdose, atsisakant perteklinio biurokratizmo. Todėl **siūlome**, kad pranešimas apie ketinimą miškui kirsti būtų pateikiamas privačių miškų savininkų Valstybinei miškų tarnybai, kuomet jie nori vykdyti Privačių miškų tvarkymo ir naudojimo nuostatų 20.3, 20.4, 20.5, 20.7 ir 20.8 papunkčiuose nurodytus kirtimus, o 20.1, 20.2 ir 20.6 papunkčiuose nurodytus kirtimus – tik tais atvejais, kai iškirstą medieną planuojama pateikti rinkai.

2.3. pranešimas apie ketinimą kirsti mišką (toliau – pranešimas) – dokumentas, kuriuo informuojama apie ketinimą kirsti mišką **norint miško savininkams vykdyti Privačių miškų tvarkymo ir naudojimo nuostatų 20.3, 20.4, 20.5, 20.7 ir 20.8 papunkčiuose nurodytus kirtimus, o 20.1, 20.2 ir 20.6 papunkčiuose nurodytus kirtimus – tik tais atvejais, kai iškirstą medieną planuojama pateikti rinkai**, pateikiamas Valstybinei miškų tarnybai (toliau – VMT); **pranešimas, kuris turi būti derinamas Aprašo Error! Reference source not found. punkte nurodytais atvejais, prilyginamas leidimui;**

Paaiškinimas: jei 32-ame punkte reikalaujama teisės kirsti mišką suteikimo (būtinai derinimas), tuo atveju turėtų būti išduodamas leidimas. Retinimai, einamieji, atrankiniai sanitariniai išskyrus 20.2 numatytus atvejus. Tokiu būdu dokumentai būtų atskirti logiškai: leidimas derinamas ir leidžia vykdyti kirtimus, o pranešimu VMT tiesiog informuojama apie kirtimus, kuriems derinimas neprivalomas. Juk tokio paprastesnio varianto ir buvo siekiama pradžioje, kuomet atsirado pranešimai.

3 pastaba. Palaikome šiuolaikinių technologijų platų diegimą ir pasisakome už skaitmenizaciją, platesnę IT sistemų ir oficialių paslaugų naudojimą (pavyzdžiui, RC Įgaliojimų registru ar VMT elektronine sistema). Tačiau sumanymas iš skatinti paraiškas leidimui gauti ir kitų leidimui gauti reikalingų dokumentų pateikimą vykdyti, o leidimus išduoti elektroniniu būdu per Aplinkosaugos leidimų informacinę sistemą (toliau – ALIS) vis dar **prasilenkia su realios situacijos suvokimu** tiek dėl privačių miškų savininkų tiek ir dėl VMT Miškų ūkio priežiūros skyriaus specialistų galimybių. Pertvarkius VMT ir sumažinus tiek specialistų, tiek ir kontaktinių vietų, nemažai miško savininkai prarado galimybę gauti leidimus miškui kirsti kontaktiniu būdu apsilankę pas VMT specialistą, o tai daugybei vyresnio amžiaus miško savininkų sukėlė neišsprendžiamų sunkumų. Dar ir iki šiol daug pasitaiko žmonių, kurie neturi jokių prisijungimų prie bankų ar kitokių sistemų. O ir turėdami prisijungimus, vyresnio amžiaus žmonės tikrai nesugeba pateikti reikiamos informacijos, o saugant savo asmeninius duomenis kitiems negali patikėti savo prisijungimų. Mūsų manymu būtinai turi būti išlaikyta aiški alternatyva pateikti duomenis ir gauti leidimus miškui kirsti kontaktiniu būdu, paštu ir kitomis el. ryšio priemonėmis (ne tik per ALIS). Primename, kad galiojančiuose Privačių miškų tvarkymo ir naudojimo nuostatuose (23 str.) reikalaujama turėti biržėje popierinę leidimo kopiją. Todėl turėtų išlikti ALIS galimybė **atsispausdinti** teisę kirsti mišką suteikiantį dokumentą. Taipogi **gali būti numatyta galimybė, kad duomenis teisei kirsti mišką gauti galėtų įkelti į ALIS, pavyzdžiui, miškininkas, miškotvarkininkas, biržių rėžėjai.** O jau miško savininkas ar miško savininko įgaliotas asmuo – gautų prisijungęs prie ALIS gauti teisę miškui kirsti patvirtinantį dokumentą.

Pastarųjų metų patirtis rodo, kad būna laikotarpių, kuomet informacinės sistemos neveikia net po kelias savaites, tad reikėtų numatyti – **kaip** tokiose situacijose turi būti elgiamasi, kad dėl techninių/ biurokratinių kliūčių nestabdyti darbų. Juk terminai, kuomet dėl gamtinių sąlygų ir teisinių apribojimų galima vykdyti medžiapjūtės darbus vis trumpėja. Gal vertėtų numatyti tokiose situacijose dokumentų pateikimą ir leidimų išdavimą naudojantis kitais būdais: pateikiant dokumentus kitomis elektroninėmis priemonėmis (pvz.: el. paštu) arba tiesiogiai įteikiant leidimus išduodantiems pareigūnams. Iki šiol naudotis dažnai stringančia Aplinkosaugos leidimų išdavimo sistema ALIS buvo gana problematiška.

Leidimo/suderinto pranešimo galiojimo terminą siūlytume prailginti iki 36 mėn., nes, dėl nepalankių gamtinių sąlygų, didelė dalis jų pratęsinėjami - perrašomi 2-3 kartus. Tas kelia papildomų rūpesčių tiek savininkams, tiek VMT. Proga ir laikas pasinaudoti gera Latvijos praktika ir nustatyti galiojimo terminą – **trys** metai. Toks sprendimas sutaupyti daug laiko tiek miško savininkams, tiek ir VMT darbuotojams.

Todėl **siūlome** atitinkamai patikslinti ir papildyti keičiamos Tvarkos 3.4, 5 ir 6 punktus:

3.4. teisė kirsti mišką galioja **12 36** mėnesių **ius** arba trumpiau, jei leidime, suderintame pranešime nurodyta

kitaip. Įvykdęs kirtimus asmuo gali apie tai pranešti per ALIS sistemą arba tiesiogiai VMT ir sustabdyti teisę kirsti mišką suteikiančio dokumento galiojimą.

5. Leidimus išduoda, pranešimus derina, tikslina ir panaikina VMT elektroniniu būdu per Aplinkosaugos leidimų informacinę sistemą (toliau – ALIS). Miško savininko pageidavimu, išduoto leidimo kopiją galima gauti VMT arba atsispausdinti per ALIS.

5.1. Leidimui gauti reikalingi dokumentai pateikiami per ALIS, el paštu, registruotu laišku arba asmeniškai. Kai dokumentai pateikiami ne per ALIS, dokumentus į ALIS įkelia VMT darbuotojas ir pateikimo data yra įkėlimo data.

- 5.2. Leidimui /pranešimui duomenis ir dokumentus į ALIS sukelti gali VMT registruotas miškotvarkos projektų autorius, miškininkas ar biržių rėžėjas, kai miško savininkas, arba savininko įgaliotas asmuo, ALIS sistemoje suteikia teisę tą atlikti.

6. Leidimas išduodamas privataus miško savininkui ar savininko įgaliotam asmeniui pagal pateiktą notaro patvirtintą ar notaro patvirtinimui prilygintą įgaliojimą arba Registrų centro Įgaliojimų registre įgaliojimai.lt sudarytą ir registruotą įgaliojimą, valstybinio miško ar žemės valdytojui arba jo įgaliotam asmeniui, miško naudotojui ar jo įgaliotam asmeniui, pateikusiam miško ir miško išteklių naudojimo teisę įrodančius dokumentus. Servituto turėtojui ar jo įgaliotam asmeniui leidimas išduodamas pateikus teritorijų planavimo dokumentą, kurio sprendiniams įgyvendinti būtinas leidimas, ir servituto teisę (įskaitant teisę kirsti medžius servituto teritorijoje) patvirtinančius dokumentus. Kai miško savininkas yra juridinis asmuo, įgaliojimą pasirašo juridinio asmens vadovas ir įgaliojimas patvirtinamas juridinio asmens antspaudu, jeigu jis antspaudą privalo turėti. Jei žemės sklypas, kuriame numatyta kirsti mišką, valdomas, naudojamas ir juo disponuojama bendrosios nuosavybės teise neturint naudojimosi žemės sklypu tvarkos nustatymo plano (notarinio plano), išduodamas vienas leidimas, derinamas vienas pranešimas visiems bendraturčiams arba vienam ar keliems bendraturčiams tik turint visų bendraturčių raštišką sutikimą. Kai miško bendraturčiai, kurie turi notariškai atsidalinę savo miško dalį teikia tuo pagrindu paraišką leidimui kirsti mišką gauti, tokiu atveju įkelia savininkas notarinį atsidalinimą patvirtinantį dokumentą ir tada teikia duomenis tik savo miško daliai (tuomet nereikia reikalauti bendraturčių elektroniniu parašu pasirašytų sutikimų ir kt. dokumentų bei informacijos).

4 pastaba. Siūlome nustatyti glaustus terminus teisei kirsti mišką įgyti pateikus reikiamus dokumentus VMT. Manytume, derinimo reikalingais atvejais pilnai pakaktų 14 d. d. termino (siūlytume netgi apsvarstyti galimybę juos trumpinti iki 10 d. d):

7. Sprendimas dėl teisės kirsti mišką priimamas ne vėliau kaip per 5 darbo dienas nuo paraiškos leidimui gauti, pranešimo ir kitų reikalingų dokumentų pateikimo elektroniniu būdu per ALIS arba ne vėliau kaip per ~~20~~ 14 (alternatyva- 10) darbo dienų, kai: [...]

Paaiškinimas: bet to termino turi būti laikomasi, o nesilaikymo atveju, kas gan dažnai pasitaiko, turi būti numatytos pasėkmės. Kas tai per pasėkmės – diskusijų klausimas, automatinis leidimo pripažinimas galiojančiu pvz. ar kažkas panašaus.

Siūlome atvejais, kai atsakomybę dėl suderinimo prisiima biržės rėžėjas, nereikėtų antrą kart VMT derinti:

- 7.1. miško kirtimas planuojamas teritorijose, nurodytose Aprašo 15.1-15.2 papunkčiuose (išskyrus atvejus, kai teikiantis dokumentus biržės rėžėjas raštiškai patvirtina, kad miško kirtimas suderintas atitinkamai su Kultūros paveldo departamentu arba saugomos teritorijos direkcija);

5 pastaba. Siūlome tikslinti/papildyti teisės kirsti mišką suteikimo atvejus 8 punkte, numatant galimybę mažose iki 3 ha valdose, kurioms nepatvirtintas vidinės miškotvarkos projektas, teikti miškininkų specialistų parengtus pagrindinių miško kirtimų tikslingumo įvertinimo dokumentus:

8.8. pagrindinių miško kirtimų tikslingumo įvertinimo dokumentais miško žemės sklype iki 3,0 ha, ir kuriam nepatvirtintas vidinės miškotvarkos projektas.

6 pastaba. Reikalavimas išsiimti naują leidimą/suderinti pranešimą (Tvarkos projekto 17 ir 33 p.), kuomet faktinis iškertamas tūris viršija preliminarų leidime išrašytą tūrį 15 proc. yra nepamatuotas ir perteklinis privačių miško savininkų atžvilgiu. Manytume, einama klaidingu keliu norint smulkmeniškai kontroliuoti

medžiapjūtės eigoje paruošiamos medienos tūrį, vietoj to, kad **susikoncentruoti į esminius dalykus - kad konkrečioje biržėje medžiapjūtės darbai būtų atlikti tinkamai ir kokybiškai.**

Juk tik natūralus medyno tūrio prieaugis gali viršyti nurodytą 15 proc. paklaidą. Kadangi projektai galioja 10 - 20 metų, tame sklype gali būti ir 30 procentų didesnis sukauptas prieaugis, o ne 15 procentų. Dar būtų logiška, jeigu apytikslis likvidinis tūris (su leidžiama ilgą laiką vizualinei taksacijai paklaida) į leidimą miškui kirsti būtų įrašomas pridėdant laikotarpio vidutinį prieaugį. Antraip, 2-os eilės kirtimų atveju, gauname užprogramuotą problemą. Kokia prasmė reikalauti neviršyti 15 proc. tūrio paklaidos, kai savininkas kerta pagrindinį arba net ir ugdomąjį kirtimą savo valdoje? Ar savininkas nukirtęs plynu ar kitu pagrindiniu kirtimu privalo nustatyti, kiek medienos išsikirto? Kaip, pavyzdžiui, situacijoje kertant plynu kirtimu 0,3 ha biržę, kuomet dalį medienos pardavė, dalį sunaudojo pats ūkio reikmėms. Juk savininkas kerta tą patį 0,3 plotą. Pažymėtina, kad tvarkingas savininkas, kirsdamas rankiniu būdu ir parinkdamas optimaliausią laiką, visada gaus didesnę tūrio išėigą, negu kertant mašininu būdu (kur 20-30 proc. tūrio guls po ratais).

Galima konstatuoti, kad pagal Tvarkoje numatomą reglamentavimą praktikoje susidaro situacijų, kai (jei kirtimų metu paruoštos medienos tūris viršys 15 procentų) besikreipiantys naujų leidimų miško savininkai/valdytojai jau gauna neigiamas išvadas ir dideles baudas „dovanų“. Mūsų manymu, vykdant pagrindinius plynus kirtimus kontrolei svarbiau yra ploto tikslumas ir atliktų darbų kokybė, o ne tūrio paklaidos. Išduodant leidimą miškui kirsti vadovaujamosi arba visų institucijų suderintu miškotvarkos projektu (kuriame patvirtintos sąlygos taikomos visą jo galiojimo laiką), ar specialisto biržės atžėrimo medžiaga, už kurią jie yra atsakingi. Todėl dabar įvestas papildomas derinimas su AAD yra perteklinis. Argi VMT neturi pakankamai kompetencijos? Jei natūroje bus iškirsta ne pagal Miško kirtimų taisyklėse reikalavimus, tai tam yra numatyta atsakingų institucijų priežiūra ir kontrolė.

Tvarkos 17 ir 33 punktuose numatoma, kad iškertamas likvidinis medienos tūris tikslinamas tik davus teigiamą AAD ir VMT išvadą. O jei VMT ar AAD pareigūnai nuspręš, kad kas nors netinka (nes laisvė interpretacijai į valias, o aiškių kriterijų neįvardinta) ir neduos teigiamos išvados? Netgi jei visi darbai atlikti tinkamai, nustatytame biržės plote, prisilaikant miškininkystės reikalavimų. Atsiveria didžiulė galimybių erdvė pareigūnų interpretacijoms ir korupcijai. Privačių miškų savininkams pilnai pakaktų reikalavimo po kirtimo išlaikyti kirtimo taisyklėse aptartus medyno parametrus, kaip buvo iki šiol. Ir sudaryti paprastas sąlygas leidime iškirstą tūrį patikslinti pagal faktą. O mokesčiai į biudžetą sumokami ne nuo kubinių metrų, o nuo gautų pajamų.

Tikslus tūris nustatomas paprastai tik pardavus medieną, pardavimo dokumentuose fiksuojant ir leidimo kirsti ar pranešimo duomenis. Privačių miškų savininkai patys iš savės medienos nesisavins, o mokesčių prasme visi duomenys matomi iš pirkėjų VMI pateikiamos informacijos. Be to, mokesčių prasme yra svarbu gautos sumos o ne iškirstas tūris ir medžių skaičius ar rūšys. Dabar gi praktikoje gaunasi, jei miško savininkas kreipiasi į VMT dėl tūrio tikslinimo, tai VMT raštu kreipiasi į AAD ir tie užveda pažeidimo bylą bei pradeda daug išteklių reikalaujantį tyrimą (iškirstų medžių skaičiaus, tūrio matavimai ir pan.) ieškodami- kas kaltas ir ką čia nubausti. Nors realiai kirtimai yra atlikti gerai miškininkystės požiūriu ir pagal kokybinius reikalavimus skalsumui, tikslinėms rūšims ir pan. Tad šitos ydingos praktikos siūlome atsakyti.

Siūlome Tvarkos 17 ir 33 punktuose numatomo reglamentavimo netaikyti privačių miškų savininkams ir išbraukti žodžius „miško savininkas“:

17. Jei **privataus miško savininkas**, valstybinio miško valdytojas ar servituto turėtojas, įvykdes miško kirtimą pagal galiojantį leidimą, nustato, kad gautas likvidinės medienos tūris **viršije neatitinka** leidime numatytąo likvidinės medienos tūrįio daugiau kaip 15 proc., **privataus miško savininkas**, valstybinio miško valdytojas ar servituto turėtojas privalo per 5 darbo dienas pateikti paraišką patikslinti leidimą, nurodydamas papildomai gautą likvidinį medienos tūrį. VMT privalo priimti sprendimą dėl leidimo tikslinimo per Aprašo 7 punkte nustatytą terminą. Priėmus sprendimą netikslinti leidimo, per 5 darbo dienas nuo sprendimo priėmimo VMT apie tai informuoja **privataus miško savininką**, valstybinio miško valdytoją ar servituto turėtoją būdu, koku prašyta patikslinti leidimą, nurodant leidimo netikslinimo priežastį, **neplynujų miško kirtimų atveju papildomai raštu informuoja Aplinkos apsaugos departamentą prie Aplinkos ministerijos (toliau – AAD)**. AAD per 15 darbo dienų įvertina, ar papildomas tūris iškirstas laikantis Miško kirtimų taisyklėse nustatytų reikalavimų ir pateikia išvadą VMT. Leidimas tikslinamas gavus teigiamą AAD išvadą per 5 darbo dienas nuo išvados gavimo
33. Jei **valstybinio** miško valdytojas arba **naudotojas servituto turėtojas**, įvykdes miško kirtimą pagal pranešimą, nustato, kad gautas likvidinės medienos tūris **viršije neatitinka** pranešime nurodytąo likvidinį tūrįio daugiau kaip 15 procentų, **valstybinio** miško valdytojas arba **naudotojas servituto turėtojas** privalo per 5 darbo dienas pateikti paraišką patikslinti pranešimą, nurodydamas papildomai

gautą likvidinį tūrį. Tūrio patikslinimas įsigalioja nuo paraiškos įregistravimo ALIS. Aprašo 32 p. nurodytų miško kirtimų atveju VMT privalo priimti sprendimą dėl pranešimo patikslinimo per Aprašo 7 punkte nustatytą terminą. Priėmus sprendimą netikslinti pranešimo, per 5 darbo dienas nuo sprendimo priėmimo VMT apie tai informuoja privataus miško savininką, valstybinio miško valdytoją ar servituto turėtoją būdu, koku prašyta patikslinti pranešimą, ir raštu informuoja AAD, nurodant pranešimo netikslinimo priežastį. AAD per 15 darbo dienų įvertina, ar papildomas tūris iškirstas laikantis Miško kirtimų taisyklėse nustatytų reikalavimų ir pateikia išvadą VMT. Pranešimas tikslinamas gavus teigiamą AAD išvadą per 5 darbo dienas nuo išvados gavimo.

Papildomas paaiškinimas: 1) Tūrį tikslinti asmenys prašo ne tik didinimo, bet ir mažinimo linkme (nes ne visuomet paruošiama tik didesnis kiekis. Todėl reikia palikti galimybę tikslinti leidimą ir tuo atveju, kai iškertama mažiau.

2) Siūlome atsisakyti atitinkamai tikslinti 17 p. ir 33 p. nuostatą, numatančią įtraukti AAD į patikslinimą teisės miškui kirsti, nes VMT pati turi pakankamai kompetencijos įvertinti Miško kirtimo taisyklių taikymą.

7 pastaba. Atvejais, kuomet yra galiojantis vidinis miškotvarkos projektas, **siūlome netaikyti** Tvarkos 15.2. punkto reikalavimo (kadangi miškotvarkos projektas jau yra suderintas su visomis atsakingomis institucijomis ir jame suprojektuoti sprendimai teisiškai galioja visą projekto galiojimo laikotarpį). Taipogi pažymime, kad **netinkama praktika** formuojasi kuomet miško kirtimas planuojamas Buveinių apsaugai svarbioje teritorijoje Europos Bendrijos svarbos natūralių buveinių ir rūšių buveinių plotuose. Pastaruoju laiku vos ne 100 proc. iš saugomų teritorijų direkčių teikiamos neigiamos išvados dėl kirtimo, ko pasėkoje VMT neišduoda leidimo kirsti. O apie tokiu atveju atsirandančių nuostolių kompensavimą net nenorima girdėti. Turėtų būti atlyginama analogiškai, kaip numatyta Tvarkos 25 punkte, arba sudarant su miško savininku apsaugos sutartį, arba išperkant mišką. Todėl **siūlome** 15.2. punktą atitinkamai tikslinti:

15.2. **Kai nėra galiojančio vidinio miškotvarkos projekto,** Aprašo **Error! Reference source not found.– Error! Reference source not found.** papunkčiuose nustatytais atvejais arba kai miško kirtimas planuojamas Buveinių apsaugai svarbioje teritorijoje Europos Bendrijos svarbos natūralių buveinių ir rūšių buveinių plotuose, nurodytuose Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2018 m. balandžio 19 d. įsakymu Nr. D1-317 „Dėl Buveinių apsaugai svarbių teritorijų nustatymo“ patvirtinto Buveinių apsaugai svarbių teritorijų sąrašo prieduose, vietovėje, atitinkančioje gamtinių buveinių apsaugai svarbių teritorijų atrankos kriterijus ir įrašytoje į sąrašą, skirtą pateikti Europos Komisijai, patvirtintą Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2009 m. balandžio 22 d. įsakymu Nr. D1-210 „Dėl Vietovių, atitinkančių gamtinių buveinių apsaugai svarbių teritorijų atrankos kriterijus, sąrašą, skirtą pateikti Europos Komisijai, patvirtinimo“, – iš saugomos teritorijos direkcijos, kuri pagal direkcijos nuostatus arba pagal Valstybinės saugomų teritorijų tarnybos prie Aplinkos ministerijos direktoriaus priskyrimą atsakinga už valstybinius valstybinio draustinio, biosferos poligono ar Europos ekologinio tinklo „Natura 2000“ teritorijos apsaugą; **Jei saugomos teritorijos direkcija teikia neigiamą išvadą, dėl ko miškas vidinės miškotvarkos projekte arba Leidime nurodytomis sąlygomis negali būti kertamas, privačių miškų savininkams, kurių miškuose pritaikomi šie ribojimai, kompensuojama vadovaujantis Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. gruodžio 3 d. nutarimu Nr. 1578 patvirtintu Kompensacijų privataus miško savininkams ir valdytojams, kurių valdose steigiama nauja saugoma teritorija, keičiamas esamos saugomos teritorijos statusas arba nustatyti veiklos apribojimai realiai sumažina gaunamą naudą arba uždraudžia anksčiau vykdytą veiklą, apskaičiavimo ir išmokėjimo tvarkos aprašu. Jei biržės ekonominės vertės sumažėjimo ar praradimo negalima kompensuoti šiuo ar kitais įstatymų nustatytais būdais, Leidimai kirsti mišką privačių miškų savininkams išduodami ir miškas kertamas vadovaujantis galiojančio miškotvarkos projekto patvirtinimo metu galiojusiais teisės aktais.**

8 pastaba. **Siūlome** patikslinti Leidimo ir suderinto pranešimo turinį privačių miškų savininkams atitinkamai tikslinant Tvarkos 19 punktą:

19.1. Leidime, ~~suderintame pranešime~~ privataus miško savininkui įrašoma: leidimo, pranešimo numeris; teisės kirsti mišką įsigaliojimo data ir galiojimo terminas; miško savininko ar pretendento fizinio asmens vardas, pavardė ir gimimo metai (asmens identifikavimo tikslais) arba juridinio asmens pavadinimas, įmonės kodas ir adresas; leidimo išdavimo pagrindas; žemės sklypo kadastrinis numeris **ir adresas (rajonas, kaimas)**; miško kirtimo rūšis, miškų grupė, kvartalo ir sklypo numeriai, biržės plotas (ha), kirstinų medžių rūšys, planuojamas iškirsti apytikris likvidinis medienos tūris (ktm) kiekvienai medžių rūšiai; leidimo išdavimo data; leidimą gavusio asmens vardas, pavardė; Aprašo 0 punkte nurodyta informacija.

19.2. **Leidime**, suderintame pranešime privataus miško savininkui įrašoma: **leidimo**, pranešimo numeris; teisės kirsti mišką įsigaliojimo data ir galiojimo terminas; miško savininko ar pretendento fizinio asmens vardas, pavardė ir gimimo metai (asmens identifikavimo tikslais) arba juridinio asmens pavadinimas, įmonės kodas ir adresas; **leidimo išdavimo pranešimo suderinimo** pagrindas; žemės sklypo kadastrinis numeris **ir adresas (rajonas, kaimas)**; miško kirtimo rūšis, miškų grupė, kvartalo ir sklypo numeriai, biržės plotas (ha), **vyraujančios** kirstinų medžių rūšys, **planuojamas iškirsti apytikris likvidinis medienos tūris (ktm) kiekvienai medžių rūšiai**; leidimo išdavimo data; leidimą gavusio asmens vardas, pavardė; Aprašo 0 punkte nurodyta informacija.

9 pastaba. Būtina patikslinti 25 punktą, kad būtų atstatytas iki praėjusių metų galiojęs panaikintas būtinas tuometinėje Tvarkoje (23 punkte) įtvirtintas reguliavimas, aiškiai nusakantis kaip elgiamasi (arba išmokama kompensacija, arba leidžiama vykdyti suprojektuotą veiklą), kuomet turint galiojančią vidinės miškotvarkos projektą miško valdai keičiama miško grupė ar įvyksta kiti pasikeitimai.

Reikalaujame papildyti Tvarkos projekto 25 punktą:

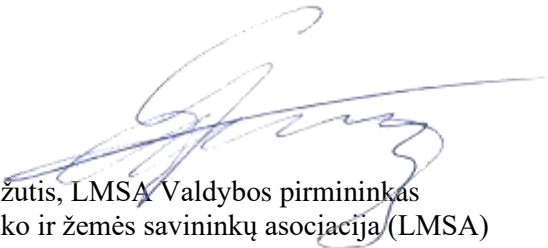
„25. Pakeitus miškų grupę ar įvykus kitiems pasikeitimams, dėl kurių miškas vidinės miškotvarkos projekte arba Leidime nurodytomis sąlygomis negali būti kertamas, privačių miškų savininkams, kurių miškuose įvyko šie pasikeitimai, kompensuojama vadovaujantis Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. gruodžio 3 d. nutarimu Nr. 1578 patvirtintu Kompensacijų privataus miško savininkams ir valdytojams, kurių valdose steigiama nauja saugoma teritorija, keičiamas esamos saugomos teritorijos statusas arba nustatyti veiklos apribojimai realiai sumažina gaunamą naudą arba uždraudžia anksčiau vykdytą veiklą, apskaičiavimo ir išmokėjimo tvarkos aprašu. **Jei biržės ekonominės vertės sumažėjimo ar praradimo negalima kompensuoti šiuo ar kitais įstatymų nustatytais būdais, Leidimai kirsti mišką privačių miškų savininkams išduodami ir miškas kertamas vadovaujantis miškotvarkos projekto patvirtinimo metu galiojusiais teisės aktais.**“

10 pastaba. Būtina numatyti papildomą sąlygą, kad valksmas ar technologinis proskiebis turėtų būti leidžiamas įrengti visuose miškuose, nesvarbu ar sklype numatytam kirtimui reikalingas leidimas/pranešimas, arba ir kai to nereikia [pavyzdžiui, kertant sausuolius, vėjovartas, valant traką, valant miškų ar pamiškių griovius], nes tokiu atveju bet kokioje augavietėje vis tiek atsiras provėžos, už kurias AAD entuziastingai paskaičiuos žalą už sunaikintą paklotę. Traktuojama taip, kad važiuoti mišku negalima jokia technika, jeigu nėra suprojektuotų ar numatytų kirtimų kuriuose įrengiami valksmai. Pasitaiko ir valdų, kuriose kirtimai galimi tik sklype kuris yra valdos vidury, o viskas aplink nekertama ir kelio jokio nėra, taigi be įrengto valksmo medienos išvežimas neįmanomas. Todėl **siūlome** papildyti Tvarkos 22 punktą:

22. Kai miško kirtimas ir medienos ištraukimas ribojami, leidime turi būti nurodomi apribojimai ir jų galiojimas, pateikiama informacija apie biologinei įvairovei svarbius medžius, saugotiną pomiškį, sėklinius medžius, miško kirtimų liekanų sutvarkymą, nurodomi kiti reikalavimai. **Leidimo ar pranešimo grafoje "ypatingos sąlygos" nurodomi sklypai, kuriuose galima įrengti technologinius proskiebius (valksmas) medienai išvežti.**

Tikimės, kad į pateiktus siūlymus bus atsižvelgta. Esame pasirengę dalyvauti aptarime ir detalizuoti bei argumentuoti teikiamus siūlymus papildomai.

Pagarbiai,

dr. Algis Gaižutis, LMSA Valdybos pirmininkas
Lietuvos miško ir žemės savininkų asociacija (LMSA)
A. Juozapavičiaus g. 9, 09311 Vilnius
Tel./fax. +370 5 2767590; mob. +370 687 95113
Lobistinės organizacijos pažymėjimo Nr. LOB-JA-2021-0064

ORIGINALAS PAŠTU
NEBUS SIUNČIAMAS